

Oponentský posudek bakalářské práce

Hana Kostruchová, **Světelná nestálost**

Fakulta umění a architektury, Technická univerzita v Liberci, 2017

Vedoucí práce: doc. Stanislav Zippe

1) Problém vymezení smyslu bakalářské práce a splnění cíle zadání

Jako svou bakalářskou práci předložila autorka světelnou instalaci nazvanou *Světelná nestálost*. Ve výsledku se jedná o světelný reliéf v temném prostoru, sestavený na zdi rozměrů cca 4 x 9 m z LED pásek. Postupné rozsvěcování jednotlivých metrových úseků v rastru tušených horizontál a vertikál je prováděno programem, který náhodně zapojuje buď postupné rozsvěcování úseků, nebo jejich stejně náhodné alternování v nepředvídatelných délkových sekvencích.

Cíl své bakalářské práce si autorka explicitně nestanovila, spoléhá se na jistou logiku svého postupného uměleckého růstu, který ji intuitivně přivádí k empirickému prověřování možností realizace dynamických světelných dějů. Tematizovat chce nestálost, pomíjivost, kterou poněkud matně charakterizuje jako „existenční otázku“. Odvolává se většinou na pojem „senzibility“, jejího prohlubování, případně vyvolání senzibility nové. Bohužel zcela rezignovala na přesnější postižení tohoto pojmu, případně hledání opor v uměleckohistorické a estetické literatuře. Výsledné podobě díla nicméně nelze upřít jistou působivost.

2) Hodnocení obsahové a formální stránky práce

Formální stránka práce vede diváka svým jasným a relativně úsporným výrazem ke značné koncentrovanosti, která může být po určitou dobu vnímána velmi pozitivně. Ovšem po delší době může vyvolávat buď negativní konotace spojené s chaosem, nebo naopak s nepřehlednou monotonií a nudností. Přitom děj sám poskytuje poměrně velký prostor k prověřování různých možností strukturování světelného děje. Pokud je i geometrický rastr diodových pásek pravidelný a zároveň ne zcela odhalitelný, bylo by jistě možné podobně pracovat s postupným nastolováním zapamatovatelných vizuálních dějů, které by se následně opět rozpadaly a nově jinak skládaly. Programovací zápis neprozrazuje příliš konzistentní úvahu o členění děje, a tudíž daný vývoj může vést k převládajícímu dojmu chaosu či sdělování informace za hranicí šumu.

3) *Otázka inovačního přínosu a intenzity zpracování*

Využívání pohybu, respektive světla jako média v dynamizovaných reliéfech má ve světovém umění již poměrně dlouhou tradici, založenou Marcelem Duchampem a Moholy Nagyem ve 20. letech 20. století a bohatě rozvinutou v kinetickém umění 50. a 60. let století téhož. Dadaistický i konstruktivistický aspekt je tedy od počátku přítomný a v dané práci se nabízí možnost hlubšího uvažování o vazbách organické náhody a strukturujícího, pravidelného rámce díla. Z tohoto pohledu se mi zdá, že nebyla dovedena do náležité úrovně ani inovační stránka díla, ani intenzita jeho zpracování.

4) *Věcné otázky*

Jak autorka rozumí pojmu „nestabilita světla“? V čem se autorce „výrazně změnil“ pohled na světlo během studia?

Otázka k objektu *Čas nestálosti* (2016): pokud je principem muzejní expozice předkládání střípků vytržených z kontextu (s. 55), v čem tkví „opačnost principu“, který vychází z časového kontextu a naopak dokresluje nestálost okamžiku.

Proč není řazení děl v portfolio chronologické?

5) *Znalost kontextu, využití teorie*

Ačkoliv porozumění individuálnímu uměleckému jazyku je z velké části dáno jeho zapojením do vztahů s uměleckými jazyky stávajícími, ponechává autorka tuto možnost převážně na intuici a na implicitním, konkrétně nezpracovaném tušení. Autorka využívá dva drobné citáty (vlastně v hodnotě inspirujícího motta) – J. W. Goetha a K. Maleviče a zmiňuje pouze tři umělce, u kterých chápe určitou vazbu ke své práci – Anishe Kapoora, Roberta Irwina a Olafura Eliasona. Přitom její modulární východisko by jistě nabízelo pokročilejší reflexi ve vztahu k sollewittovskému minimalismu nebo neonům Francoise Morelleta.

6) *Jazyková stránka doprovodné textové části a její grafická úroveň*

Textovou část bakalářské práce, přestože není nijak rozsáhlá (cca 7 rkp. stran), prozrazuje autorčinu nejistotu při užívání jazyka v písemné formě (vybočení z větné vazby, zanedbání dvojí vazby, nejasné elipsy, chyby ve větné interpunkci). Je nutné podotknout, že dodržování logiky větných vazeb poskytuje oporu logice uvažování.

Grafická stránka práce je střídavá, přehledná a uváženým střídáním celostránkových obrázků a menších obrázků na ploše stránky autorka dosahuje působivého efektu vnoření diváka do zážitku instalací. V případě děl pracujících s časovou proměnou by mohlo mít vysvětlující účinek představení více než dvou následných fází.

7) Závěrečné hodnocení

Práci osobně hodnotím jako působivou, rozvíjející autorčin potenciál. Autorka svou dosavadní soustředěnou práci, kterou dokumentuje v oddíle „Portfolia“, dokazuje potřebné umělecké zaujetí, které by ovšem měl provázet patřičný rozhled po uměleckém kontextu blízkých děl, případně hlubší než intuitivní pochopení psychologických mechanismů vnímání. Navrhuji „velmi dobře“ (2).

Aleš Svoboda, oponent, 24. 1. 2017

